

"HAZADNAK
RENDŐLETLENÜL
LEGY HIVE, OH MAGYARI!"

MAGYARORSZÁGI HIREK

A KANADAI MAGYAR UJSÁG
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÉNEK JELENTÉSEI
BUDAPESTI SZERKESZTŐSÉGÜNK CÍME: HEGEDŰS SÁNDOR UCCÁ 18. IV. 2.

"CSONKAMAGYARORSZÁG
NEM ORSZÁG, EGÉSZ
MAGYARORSZÁG
MENNYSORSAZI!"

ELNAPOLTÁK A „T. HAZ”-AT

Kormányzó kézirattal egy hónapra elnapolták a magyar képviselőházat. Ezzel kapcsolatban úgy ídehaza, mint külföldön a legképtelenebb hírek terjedtek el. A hazai pártpolitikai békégharcok nem érdeklik a külföldi magyarságot, ezuttal azonban olyan fontos kérdésekről van szó, hogy feltétlenül foglalkozni kell a politikával, annál is inkább, mert az egész akció azt célozza, hogy lehetőleg kapcsoljanak ki minden politikát, hogy az ország minden erejét a gazdasági problémák megoldására összpontosíthassák. Egy hónapig nem ülésezik tehát a parlament, de a mindeztől endü és rangú párt képviselőiből toborzott 33-as bizottság a többi szaktestületek működését, tehát a közéleti munkát, elnöközést ilyen formában megvan. Az egy hónap tulajdonképpen haladék. Ezt az időt adta a kormányzó arra, hogy a kormány nagyfontosságú problémákat készítsen elő a megoldásra. Egy hónapig csöndben dolgozhatnak az összes szakmai bizottságok és azután a képviselőház egymásután lejárhatja a nemzet életét érintő javaslatokat.

Károlyi miniszterelnök maga is sikrázott a nemzeti erők egyesítése érdekében, de az események azt igazolják, hogy nem egyes pártvezérek érvényesülésének akar történni, hanem valóban az erők egyesítését szeretné látni. Egyes politikai körök úgy látták, hogy most itt az alkalom az érvényesülésre és beülhetnek a bársonyszékbe, ami pedig a mostani nehéz viszonyok között nem valami kellemes pozíció és máris fantasztikus hírek keletkeztek. Az egységespártnak az az álláspontja, hogy egy nagy agrár-erősséggel rendelkező helyes volna. Az egységespártban igen sokan vannak, akik az agrár-erősséget bizalmat bírák, de a városok, az ipar és kereskedelem képviselői is tisztában vannak azzal, hogy első sorban a mezőgazdaság rendezése a fontos, mert hiszen ez az alapja a jövő boldogulásának.

Ezekkel együtt gondolnak valami szorosabb együttműködést létesíteni, tisztázni az agrár-erősségek megoldására. A kormány nem akarja idejét elfecsérelni azzal, hogy a politikai tárgyalásokat reggeltől estig folytassa. Kik akarja dolgozni a javaslatokat és azután ezen az alapon próbál megállapodásokat létesíteni. A vezető politikai körök meg vannak arról győződve, hogy így sikerülni fog a válságot megoldani.

A pletykák sok mindenről szüttek. Így sokan azt hiszik, hogy a diktatúra készül. Mint ilyenkor mindig. Gömbös nevét dobált oda, holott Gömbös most nem is vesz olyan erős részt a kibontakozás útjában előkészítésében. Nincs arról szó, hogy a párturalom fenntartása érdekében milyen erős eszközökhöz fordulnának, mert az egységespártból mindössze három-négyen léptek ki, a többiek tartják magukat a pártkezelethez. Az a gondolat igenis felmerült, hogy vagy a parlamentben képviselt szakemberek tudnak megfelelő gazdasági programmal jönni vagy pe-

Speier-féle kölcsönt, amelyet külföldön nagyon alacsonyra értékelnek. Az egyes törvényhatóságok, amelyek a Speier-kölcsönt felvették, most valóban nehezen tudnak fizetni, de elvégre ez az állapot sem tarthat örökké. Erre spekulál a vállalat és talán nem is fog rossz üzletet kötni.

Nemcsak mi, hanem a józan külföld is kezd belátni, hogy valamit tenni kell a dunai államok ügyeinek rendezése érdekében. Már Tardieu francia miniszterelnök is be akar avatkozni a dologba és azt tervezi, hogy a kisantant államokat, Ausz-

riát és Magyarországot gazdasági antantba szorítja. Magyarország örömmel fogad minden hasznos gondolatot, amely nem kíván jogfeladást, ellenben a környező államok a legélesebben ellenzik a tervet. Magyarország részről nincs akadály a gazdasági kapcsolatok megteremtésének, de természetesen nem szolgáltatjuk ki az országot létevére.

Egy hónap alatt mindezeknek a fontos problémáknak tisztázódni kell és az áprilisban összeülő parlament elé már fontos javaslatok fognak kerülni.

PAIZS ÖDÖN

Nyög a föld az adó alatt

A magyar föld bajait akarják orvosolni. Ez a kormány legközelebbi feladata, ezt ki kell venni minden ember Magyarországon. Pár hét alatt sok minden történt, de természetesen az intézkedések hatásait azonnal érezni nem lehet. A mezőgazdasági termelés különben sehol sem fizetődik ki, amit mi tudunk tenni, azok csak helyi intézkedések, kisebbfajta injekciók, a végleges rendezés csak nemzetközileg történhetik.

Most állították össze a magyar földbirtok adósságának statisztikáját. 1926-ban még csupán 125 millió pengő volt a magyar földbirtok megterhelése. Ekkor kezdődött meg az agrártársadalom gyors eladósodásának folyamata. 1930 végén már 1570 millióra növekedett a tartozás, most pedig körülbelül 1700 millió pengő a magyar földbirtok megterhelése. 125 milliótól 1700 millió pengőig nagyon hosszú az út. Ez a két számadat mutatja, hogy a magyar mezőgazdaság milyen katasztrofális helyzetbe jutott.

Mindenki tisztában van azzal, hogy a magyar földbirtokok már hosszú idő óta nem adnak kölcsönt, tehát szinte érthetetlennek látszik, hogy a földterület ilyen nagymértékben szaporodik. Meg kell mondani nyíltan, hogy ez a szaporulat a fizetetlenül maradt kamatokból költségekből, adókból és árutartozásokból állott elő. A birtok nem tud a rajta levő nagy terhektől dolgozni, a termelés nem jövedelmez olyan mértékben, hogy a tartozást törleszteni lehessen, kénytelen újabb adósságot csinálni. A hitelnek ez a formája semmi jót nem jelent. Nem azt jelenti, hogy a tőke a győbb érdekeltiséget vállal a mezőgazdaságban, hanem kénytelen haladékot adni és a felgyülemlett kamatokat egyszerűen ráírják a teheralapra.

A legszomorúbb az, hogy minél kisebb a birtok, annál nagyobb a terhe. A statisztika ezt is ideig kegyetlenséggel kimutatja. Az 50 holdnál nagyobb birtokokra az összeteherből 553 millió pengő esik, 50 holdnál kisebb birtokokat pedig 1137 milliónyi pengővel terheltek meg. A kisbirtok holdjára tehát 343 pengő, a nagybirtok holdjára pedig 121 pengő adósság esik.

Amíg ezeket a hitelügyi kérdéseket meg nem oldják, addig az agrártársadalom helyzete kiásta. A nagybirtok holdjára évenként öt pengő fizet kamat fejében, a kisbirtoknál a teherföltelet éppen a duplá-

ja, tíz és fél pengő tesz ki. A kisbirtok így nehezen veheti fel a versenyt a nagybirtokkal, mert különben szintén nem tud rentábilisan termelni.

A hosszulejáratu jelzálogkölcsönöknél a kamatterhelés egyforma, de a kisbirtokok terhelése csak negyven százaléka a jelzálogkölcsönökre, addig a nagybirtok terhelése hatvan százaléka mindenesetre előnyösebb kamatozású jelzálogkölcsön. Egyéb kölcsönök után a nagybirtok 1.6 pengő fizet holdanként évi kamat fejében, a kisbirtokoknál ez a tétel 5.6 százalékos tesz ki.

Mindenekelőtt most meg akarják az akadályozni, hogy a földbirtok tovább eladósodjon. Egy esztendő alatt 125-150 millió pengővel növekszik a terhelés. Nem azért, mert a birtokokok újabb adósságot csinálnak, hanem egyszerűen azért, mert nem tudják adósságaikat, illetve azok kamatait törleszteni. Ha ez így megy tovább, akkor az eladósodás nem is számtalan arányokban, hanem mértékben fog emelkedni. A nyomor mindinkább nagyobb és nagyobb lesz, holott azt hittük, hogy elérte már a legfantasztikusabb határokat.

Azért is szükség van ennek a kérdésnek megoldására mert éppen agrár részről sürgetik az inflációt. Ugy okoskodnak, hogy egyszer már sikerült i-

lyen alapon a földbirtoknak terheitől megszabadulni és ha infláció lenne, úgy ismét sikerülne a teherlapot fehérré varázsolni. A romló pénz mellett mégis csak volna valami üzlet és az értékben leszállott pénzzel ki lehetne fizetni az adósságokat. Az inflációban az a hiba, hogy valakinek mindig meg kell fizetnie a számlát. Az első alkalommal még nagy vagyonok voltak felhalmozva, amelyek kibírták ezt az érvágást. Ma az inflációt megegyezően végrehaftani lehetetlen, annál is inkább, hiszen a múlt eseményeiből mindenki tanult és az infláció nem évek hosszú során át, vagy hónapokon keresztül lassan játszódná le, hanem rögtön az első pillanattól mindenki leszállítolná.

Valahogyan rendezni kell ezeket a hitelkérdéseket, mert a pénzt megegyezően tönkretenni nem lehet, hiszen ebben az esetben az ország még nagyobb nyomorba zuhanna, mint amilyen egy kommuon után volt. Az a görög, amelyet így ásnánk, az ország sirverme lenne.

Átmeneti intézkedésekkel igyekeznek a kormány azokat a nagy különbségeket eltüntetni, amely egyrészt a mezőgazdaság és az ipari cikkek árai, másrészt a termelői és eladási ár között van.

Szabályozzák a termelői és az eladási ár között lévő nagy különbséget. Eddig csak a tejkereskedésbe avatkoztak, most azonban sorra veszik valamennyi mezőgazdasági cikket és azután az iparcikkek árrendezésére kerül a sor. Ezen a téren az első lépés a cipőprobléma megoldása. Hihetetlen olcsó a nyersbőr és a többi nyersanyag, ellenben a cipő ára nagyon magas. Kikutatják a magas ár okát és ezeket fogják eltüntetni.

A végző megoldás a mezőgazdasági kartelek megszervezése az ipari kartelek ellen, amelyek már nyíltan hirdet a földművelésügyi miniszter. A mezőgazdaságot egészen modern alapon akarják megszervezni, mert csak egészséges mezőgazdaság mellett tud ez az ország boldogulni.

—25—

Hétről-hétre

A miniszterelnök két beszédet is mondott, amely egész politikai felfogását visszatükrözi. A parlamentnek megindokolja az elnapolás okát, hivatkozott arra, hogy a nemzeti összefogás gondolatát helyesnek és kívánatosnak tartja, mert minél szélesebb nemzeti összefogás megkönnyíti a kormánynak magára vállalt és valóban súlyos és nehéz kötelezettségeinek teljesítését. Az együttműködés csak egyöntetű eljárással lehetséges. Konkrét munkatervet kell felállítani. Az ország gazdasági életének biztosítását, a pengő tartását, a pénz értéktelenedésétől való tartózkodást, az állam hitelének megóvását nem szabad semmiféle hangzatos felkiáltással odadobni. Külföldi vonatkozásban tartozásaink kamatainak lényeges csökkentését keresztül fogjuk vinni és ennek alapján a belső kamat is lecsökken. A közéleti tisztaság tekintetében a miniszterelnök áll a purifikáció élére. A

kormány most állítja össze a költségvetést és a legégetőbb gazdasági kérdések megoldására fog tenni javaslatot. A második beszéd a parlamentben hangzott el. Csak azok között lehet együttműködés és összefogás, akik egyformán eszközökkel kívánják a kitűzött célokat elérni. Koncentrációs kabinetet tehát semmi körülmények között sem akar a miniszterelnök, ellenben el tudja képzelni az egy pártha való tömörülést, vagy több pártnak, mint kormánytámogató pártnak együttműködését.

A puccsügget tárgyalás napokon keresztül a törvényszék. Nem is nagyon érdemes ezzel a tárgyalással foglalkozni. Tulajdonképpen egyelőre csak Vannay Lászlót vonta a katonai törvényszék felelősségre, ellenben a tárgyalás során fölvonultak a puccskíséret összes szereplői. Valamennyien tagadtak, csupán annyit ismertek be, hogy elégedetlenek voltak a kormány-

nyal és készületek arra, hogyha esetleg felfordulás lesz, úgy majd kezükbe veszik a hatalmat. A korcsmák suttogását erősítette fel a törvényszéki tárgyalás, borgőzös lett a hangulat, megköttyösödött és érvényesülni nem tudó legények érdektelen vallomását foglalták jegyzőkönyvbe. Gyerekes csínynek látszott az egész, legfeljebb annyiban van jelentősége, hogy sokan nem tudnak a gazdasági életben elhelyezkedni és ezek a szerencsétlenek még a fantasztikus és a lelkiismeretlen álmodozók komolytalan tervét írták is eléjük.

Újra akasztás volt Magyarországon. A rögtönítélő bíróság halálra ítélte Tichy Árpádot, ki tulajdonképpen pékelegény volt, majd Ráckevén Miklós Zsigmond helyettes közjegyző íródjában mint írók dolgozott. A fiatal ember teljesen elzúllott, ivásnak és kártyának adta magát, amikor sehonnán se tudott pénzt szerezni, vadállatias kegyetlenséggel meggyilkolta a közjegyzőhelyettes, az íródat kirabolta és hogy a nyomokat eltüntesse, a házat felgyújtotta. A rablógylók mindaddig cinikusan viselkedtek, amíg ki nem mondták a halálbüntetést, akkor azonban zokogva kért kegyelmet.

Meghalt Schönborn Buchheim Frigyes Károly gróf, Nagy Magyarország második leggazdagabb földesura hatvanhárom éves korában. A gróf "labanc" őse kapta meg annakidején II. Rákóczi Ferenc eldobott munkács uradalmát. Ez a hitbizomány közvetlenül az Esterházy hercegi hitbizomány után követ kezett és a birtok terjedelme 226.800 katasztrális hold volt. Uralkodóházak tagjaival teljes értékű házasságot köthetett a család. A hitbizománnyra a csehek rátették kezüket, Buchheim pedig azóta Bécsben élt és ott is halt meg.

p—ö—

ANGOLUL BESZÉLNI IRIKI ÉS OLVASNI

Könnyen megtanulhat minden magyar a híres két dolláros „Angol-Magyar Tanító” 50 leckeiből. Az ára most csak egy dollár, melyet a megrendeléssel együtt kell beküldeni.

IZIDOR BRAUN
okl. tanító és ny. jegyző
10210 Adams Ave.
Cleveland, O. U. S. A.

REMINGTON

HORDOZHATÓ ÍRÓGÉP
Kapható tíz különböző színben. Modern kivánságnak teljesen megfelel.

REMINGTON Typewriters Ltd.
220 Bannatyne Ave. Winnipeg.
Kötelezettség nélkül kérünk részletes felvilágosítást a Remington Portable írógépről és a havi fizetés feltételeiről.

Név
Lakás

BUDAPESTIG ÉS VISSZA

HARMADIK *168⁵⁰
OSZTALYON
Kitűnő elhelyezés és ellátás. Indulás New Yorkból hetenként. Közvetlen s gyors vasúti összeköttetés Hamburgból Magyarországra.
Felvilágosításért forduljon bármely helyi úgynökséghez.

HAMBURG-AMERICAN LINE
274 Main Winnipeg

NE VARJON ADDIG—AMIG KÉSŐ!

E szerek használata végtelenül egyszerű és munkájában nem zavarja. ÁRA: 5 dollár.

VÖRÖS KERESZT PATIKA
8801 Buckeye Rd. K. CLEVELAND, O.